

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2013/54



ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1.Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-2012
Naslov projekta	"Porabski Slovenci v ""Madžarskem Gulagu"""
Vodja projekta	11852 Katalin Munda-Hirnoek
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	5310
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	05.2009 - 04.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	507 Inštitut za narodnostna vprašanja
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	618 Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 HUMANISTIKA 6.04 Etnologija
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi

2.Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	6.01
- Veda	6 Humanistične vede
- Področje	6.01 Zgodovina in arheologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3.Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

Težišče raziskovalnega projekta je obdobje Rákošijevega režima na Madžarskem, zlasti obdobje po Resoluciji Informbiroja, ko je bilo Porabje zaradi geografsko politične lege (obmejni trikotnik med Avstrijo in Jugoslavijo) še posebej izpostavljeno območje, tam

živeči Slovenci pa posebej izpostavljena družbena skupina. Zaradi izključitve Jugoslavije iz Informbiroja ter »vojne histerije«, usmerjene proti Titu, je bilo obmejno območje pogostokrat prizorišče terorja s strani madžarskih oblasti. To se je pokazalo v številnih postopkih, ki so bili sproženi proti ljudem zaradi suma »vohunjenja«, »tihotapljenja ljudi«, izvajali so policijski nadzor nad prebivalstvom in prišlo je do izгона ljudi. Na Madžarskem živeči Južni Slovani (tudi Slovenci) so postali potencialni sovražniki režima. Za odstranitev teh ljudi iz obmejnega pasu so v pokrajinah Hortobágy, Nagykunság in Hajdúság na vzhodu Madžarske ustanovili 12 zaprtih delovnih taborišč, ki so delovala v letih 1950-1953. Do prvih večjih deportacij, »čistk« iz obmejnega pasu, tudi iz Porabja, je prišlo junija 1950, sledile so še štiri (julij 1951, december 1951, maj 1952, januar 1953) deportacije. Po do sedaj zbranih podatkih so iz Porabja deportirali 60 družin oziroma 241 oseb. Namen deportacij je bilo zastraševanje in discipliniranje celotne družbe. V dosedanjih madžarskih raziskavah »madžarskega gulaga« ni bila posebej izpostavljena usoda porabskih Slovencev, zato je bilo izhodišče projekta etnološko preučevanje okoliščin njihovih deportacij, življenja v taborišču in po vrnitvi iz njega kot tudi preučevanje posledic te individualne izkušnje za slovensko etnično skupnost v Porabju. Bivši taboriščniki in tudi vaščani, ki niso bili deportirani, so po dolgem obdobju molčanja spregovorili o taboriščnih izkušnjah in o življenju v obmejnem območju (nastalo je 11 terenskih intervjujev).

Pomemben del projekta je bilo arhivsko raziskovanje (evidentiranje, fotografiranje in analiza dokumentov) v madžarskih arhivih (Arhiv Železne županije v Szombathelyu, Zgodovinski arhiv Službe državne varnosti in Državni arhiv v Budimpešti). Obsežno gradivo (pribl. 12 000 strani) osvetljuje delovanje komunističnega režima na mednarodni, na državni in na mikro ravni.

Ves čas raziskave je nastajala avdiovizualna dokumentacija in ob koncu raziskave več raziskovalnih video filmov (pričevanja preživelih deportirancev, prostori, kjer so potekali zgodovinski dogodki, in ki se lahko hitro spremenijo ali uničijo ter stiki raziskovalcev s prostorom in ljudmi).

Zaradi redkih živih prič je bila urgentnost posebna razsežnost raziskovalne metodologije.

ANG

The research project will focus upon the period of Rákosi regime in Hungary, particularly following the Informbiro Resolution, when, due to its geographic political situation (border triangle between Austria and Hungary), the Porabje/Raba Valley was particularly exposed, the there living Slovenes having been a particularly exposed social group. Due to exclusion of Yugoslavia from the Informbiro and the »war hysteria«, directed towards Tito, the border region was often the scene of terror from the part of Hungarian authorities. This was shown in numerous actions taken against people under suspicion of »spying«, »people trafficking«, police control and deportations. The Southern Slavs (also Slovenes) became potential enemies of the regime. In order to eliminate these people from the border region, 12 closed working camps were established in provinces Hortobágy, Nagykunság and Hajdúság in Eastern Hungary, which were operating from 1950 to 1953. First larger deportations, »purges« from the border region and the Porabje occurred in June 1950, and four deportations followed (July 1951, December 1951, May 1952, January 1953). According to the so far gathered data, 60 families or 241 persons were deported from the Porabje. The purpose of deportations was intimidation and disciplining of the entire society. In the up-to-now Hungarian researches of the »Hungarian Gulag« the fate of the Porabje Slovenes was not specifically exposed, which is why the basis of the project was ethnological study of the circumstances of their deportations, their life in camps and upon their return, as well as the study of consequences of these individual experience for the Slovene ethnic community in the

Porabje. The camp survivors and other villagers who had not been deported finally, after a long period of silence, spoke about their camp experiences and the life in the border region (11 field work interviews).

Archives research was an important part of the project (evidencing, photographing and document analysis), taking place in Hungarian archives (the archives of Vas Megye in Szombathely, Historic archives of State Security Service, State Archives in Budapest). The extensive materials (about 12.000 pages) highlights the functioning of the Communist regime at international, state and micro levels.

Throughout the research work audio-visual documentation was being created, which resulted in several research video films (testimonies of surviving deportees, localities of historic events, subject to quick changes or destruction, as well as contacts between researchers and people in these localities).

Due to rare still living witnesses a particular characteristic of the research methodology was its urgent nature.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

Znanstveno izhodišče projekta je, da je bilo Porabje zaradi geopolitične lege v času Rákosijevega režima, zlasti po Resoluciji Informbiroja še posebej izpostavljeno območje, tam živeči Slovenci pa posebej izpostavljena družbena skupina. Obdobje med l. 1950 in l. 1953, ko so deportirali okoli 10.000 nedolžnih ljudi, med njimi tudi več deset slovenskih družin v prisilna delovna taborišča v pokrajine Hortobágy, Nagykunság in Hajdúság na vzhodu Madžarske, je še posebej z etnološkega vidika dokaj neraziskano. Ker so madžarski avtorji raziskav na temo deportirancev v »madžarski gulag« doslej obravnavali problematiko generalno, smo se v omenjenem projektu osredotočili na deportacije med porabskimi Slovenci, o čemer doslej še ni bilo opravljene znanstvene raziskave.

Raziskovanje je potekalo na več ravneh s poudarkom na naslednjih tematskih sklopih: Prvi sklop je bil namenjen predstavitvi zgodovinsko-etnološkega opisa obdobja, kjer smo v ospredje postavili vplive Rákosijevega režima na Porabje oz. na življenje porabskih Slovencev, zlasti po Resoluciji Informbiroja. Pri predstavitvi zgodovinskega obdobja smo se opirali predvsem na dotično madžarsko literaturo, časopisne članke, kakor tudi na arhivske dokumente, ki smo jih pridobili v madžarskih arhivih (Arhiv Železne županije v Szombathelyu, Zgodovinski arhiv Službe državne varnosti in Madžarski državni arhiv v Budimpešti). Podatki kažejo, da so madžarsko-jugoslovanski odnosi oz. pogoste menjave »kurzov« v tej politiki imeli odločujoči vpliv na položaj Slovencev v Porabju v povojnem času. Položaj Slovencev v Porabju je bil do sredine l. 1948 dokaj stabilen. Dobri sosedski odnosi med Madžarsko in Jugoslavijo so postali sovražni po izbruhu informbirojskega spora med Stalinom in Titom, kar je imelo zelo negativne posledice za južne Slované na Madžarskem, med njimi tudi za Slovence v Porabju. Porabje je postalo zaradi geografsko politične lege (obmejni trikotnik med Avstrijo in Jugoslavijo) in etnične pripadnosti prebivalstva posebej izpostavljeno območje pod budnim nadzorom organov Službe državne varnosti in policije, ki sta izvajali represijo nad prebivalci. Sprva so bili na udaru slovenski učitelji in člani manjšinske politične organizacije, Demokratične zveze Južnih Slovanov. Po »obglavljanju« slovenske elite pa so se pritiski izvajali nad ostalimi sloji prebivalstva. To se je kazalo v številnih postopkih, ki so bili sproženi proti ljudem zaradi suma »vohunjenja in tihotapljenja ljudi«, izvajali so policijski nadzor in prišlo je do izгона ljudi oz. do deportacij. V takšnih napetih razmerah so prebivalci Porabja že zgolj zaradi etnične pripadnosti postali za oblast »nezanestljivi« oz. »nezaželeni«. Posledično so pristali na seznamu kulakov, seznamu deportirancev ali pa so bili kaznovani zaradi zaostanka pri obvezni dajatvi poljščin, zaradi nestrinjanja z včlanitvijo v kmetijske

zadruge ipd.

Drugi sklop se je fokusiral na okoliščine deportacij ter predstavitve vsakdanjega taboriščnega življenja. Pri predstavitvi problematike smo se naslanjali na audio intervjuje tako s še živečimi taboriščniki (8) kot tistimi, ki so ostali doma (3). Pričevanja bivših protagonistov opisujejo potek deportacij (vdor oboroženih predstavnikov Službe državne varnosti sredi noči v domove, podpis sklepa o izgonu/deportaciji na občini, pakiranje nujnih potrebščin, vkrcanje v živinske vagone in transport, prihod v madžarsko pusto, namestitve po taboriščih, odvzem osebnih dokumentov ipd.) ter vsakdanje taboriščno življenje (bivalne razmere, zvrsti dela pod policijskim nadzorom, psihično in fizično maltretiranje s strani policajev ipd.). Pričevanja smo podkrepili z arhivskimi dokumenti in tudi z redkimi časopisnimi članki (npr. članek o vzrokih izselitev oz. deportacij, objavljen v tedniku Naše Novine). O samem poteku izvajanja deportacij v arhivskih virih ni omemb, smo pa evidentirali obsežno Poročilo IV. Policijskega oddelka Notranjega ministrstva v letih 1950-1953 o deportacijah in deportirancih. Županijski policijski upravi iz županij Hajdu-Bihar in Szolnok sta morali pošiljati mesečna poročila v zvezi z deportiranci na »zaprtih območjih«. Ta poročila vsebujejo dragocene podatke o številu deportirancev po taboriščih, o spolu, delovni sposobnosti, rojstvih, smrtih, zvrsteh dela, ki so ga opravljali, nastanitvi, higienskih razmerah, hrani, boleznih, številu pobegov, kaznih ipd.

S pomočjo analize arhivskih virov in terenskih podatkov nam je uspelo ugotoviti čas deportacij iz Porabja (23. junij 1950, julij 1951, 6. december 1951, 29. maj 1952 in 3. januar 1953), število družin po vaseh (Andovci/Orfalu: 8, Dolnji Senik/Alsószölnök: 3, Gornji Senik/Felsőszölnök: 16, Števanovci/Apátistvánfalva: 10, Sakalovci/Szakonyfalva: 7, Slovenska ves/Rábatótfalu: 2 in Verica-Ritkarovci/Kétyölgy: 14), in taborišča (Lászlómajor, Kónya, Elep, Tedej, Tiszaszentimre, Árkus), kjer so bili nastanjeni. Število deportiranih družin in oseb ni dokončno in verjetno tudi nikoli ne bo zaradi časovne distance, redkih živih prič in zaradi širokega in obsežnega nabora podatkov.

Po smrti Stalina in po prihodu Imreja Nagya so jeseni l. 1953 razpustili taborišča, vendar se deportiranci iz mest Budimpešta, Miskolc, Komló, Sztálinváros, Várpalota in iz južnega in zahodnega obmejnega pasu po izpustitvi iz taborišč niso smeli vrniti na svoje domove. Njihova vrnitev je bila možna šele jeseni l. 1956. Podatki kažejo, da so deportiranci po vrnitvi na domove le redkokdaj spregovorili o taboriščnih izkušnjah, večji del sovaščanov je sicer sočustvoval z deportiranci, je pa prihajalo tudi do napetosti med njimi in vaščani, zlasti s predstavniki vaških oblasti, za katere so vedeli, da so sodelovali pri deportacijah. Ker so bili intervjuvanci v času deportacije večinoma še otroci, je njihova percepcija o bivanju v taborišču manj pretresljiva oz. "boleča" kot pri generaciji odraslih.

Tretji sklop se je osredotočil na ugotavljanje negativnih posledic deportacij. Raziskava je prinesla seznam deportiranih družin, družinskih članov po vaseh (60 družin oz. 241 oseb). S preučevanjem demografskih spremenljivk in socialne strukture deportirancev ugotavljamo, da je med vzroki za deportacije v prvi vrsti kulaštvo, sledijo politični (dvolastniki zemljišč, stiki z Jugoslavijo – prijateljski, sorodstveni, dvolastništvo ipd.) in drugi vzroki (tihotapljenje ipd.). Podrobnejša analiza je pokazala, da je bilo število pravih kulakov zanemarljivo. Zaradi etnične pripadnosti oseb in bližine meje je bilo za režim najbolj priročno, da so ljudi titulirali.

Deportacije so nedvomno vplivale na asimilacijo Porabskih Slovencev. Iz taborišč se niso vsi vrnili, kar nekaj družin se je razselilo po Madžarski. To dokazujejo tudi statistike. L. 1949, še pred deportacijami, je v sedmih vaseh Porabja živelo 5.123 oseb, 11 let pozneje, leta 1960 pa 20 odstotkov manj, 4.202 oseb. K drastičnemu upadu števila prebivalstva in praznjenju prostora je v prvi vrsti botrovala protimanjšinska politika Rákosijevega režima, ki je poleg deportacij vključevala še kaznovanje prebivalstva z velikimi zapornimi kazni

ipd., ter posredno še množični eksodus prebivalstva po zatrtju revolucije l. 1956, ko je vsak deseti prebivalec monoštrskega okraja pobegnil na zahod in v Jugoslavijo. Začela se je tudi notranja migracija prebivalstva.

Pomembni sklop raziskovanja je bila tudi vizualna etnografija projekta, ki je potekala v več fazah:

L. 2009 je potekal ogled terena v vaseh Andovci, Števanovci, Verica-Ritkarovci in Gornji Senik. L. 2010 so bile posnete panorame ter arhitektura. Po prihodu s terena je potekalo preučevanje gradiva in izdelava scenarija za dokumentarni znanstveni film.

Junija 2011 je bilo opravljeno terensko snemanje v Porabju. V okviru naloge Vizualna etnografija projekta smo morali najprej izluščiti tiste vsebine, ki so primerne za snemanje ali ki jih je treba posneti zaradi časovne erozije tematike.

Zaradi obilice dragocenega video gradiva je bilo sklenjeno, da namesto enega raziskovalnega filma naredimo več enot s posameznimi vsebinami, ki so se pokazale za pomembne v teku raziskovanja. Iz 210 minutnega gradiva je bilo izdelanih pet raziskovalnih filmov: štirje intervjuji s preživelimi deportiranci v Monoštru, Števanovcih in Slovenski vesi ter kratki film o raziskovanem okolju. Ob terenskem snemanju je bilo posnetih 90 fotografij.

Drugo terensko snemanje na Madžarskem je bilo opravljeno jeseni 2011 (Budimpešta, Hortobágy, Kónya, Ebes). Posneto je bilo 200 minut video gradiva in 278 fotografij. Gradivo je bilo do konca leta popisano in opravljena je bila groba montaža dveh video enot in dokončana tretja enota.

L. 2012 je bila opravljena končna montaža omenjenih dveh filmov in izdelane DVD kopije. Pripravljeni so bili tudi mastri filmov za izdelavo podnapisov v slovenskem in madžarskem jeziku, DVD kopije in ovitki za filme.

Snemanje je potekalo na desetih lokacijah in je skupaj trajalo sedem dni. Pri produkciji so sodelovali trije ljudje (snemalec/režiser, montažer in tehnik) in raziskovalka. Postprodukcija je trajala 45 delovnih dni. V okviru projekta je bilo posnetih 410 minut gradiva in izdelanih 7 raziskovalnih filmov po COBISS-u in dodatni film Prihod, ki ni vpisan v COBISS, ker je nastal kot kronika raziskovalkega dela.

Rezultati projekta so znanstvene in strokovne objave v monografijah, zbornikih, časopisih, filmska produkcija (del tega je bilo predstavljeno na Dnevih etnografskega filma), predavanja na domačih in tujih univerzah (prenos znanja v prakso). Izsledki projekta prispevajo k širjenju védenja o etnološki preučenosti in polpretekli zgodovini Slovencev na Madžarskem, zato bodo koristni in uporabni pri nadaljnjih raziskavah. V času projekta smo vzpostavili stike in različne oblike sodelovanja z Društvom deportirancev v prisilna delovna taborišča, z nekaterimi vidnimi madžarskimi strokovnjaki (dr. Zsuzsa Hantó, dr. József Saád) in s Krajevnim muzejem Ferenc Széchenyi v Ebes-u, kjer se nahaja stalna razstava »Brez obsodbe – Družine v delovnih taboriščih«.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

V okviru raziskave je nastal temeljit etnološki opis obravnavanega zgodovinskega dogajanja (v času deportacij, med in po njih), v katerem so predstavljene usode in

subjektivni pogledi posameznih deportirancev (intervjuji s preživelimi deportiranci) na ozadju preverjenih in dokumentiranih zgodovinskih dogodkov (literatura; evidentiranje, fotografiranje in analiza obsežne arhivske dokumentacije – pribl. 12.000 strani). Raziskava je prinesla tudi seznam deportirancev po porabskih vaseh, upoštevajoč demografske spremenljivke in njihovo socialno strukturo. S pomočjo statistike smo ugotavljali asimilacijske trende, ki so rezultat protimanjšinske politike Rákosijevega režima in so usodno zaznamovali slovensko etnično skupnost na Madžarskem.

Raziskovalni film je neke vrste vizualno besedilo, ki ga je treba popisati, transkribirati in analizirati, da ga lahko uporabimo v raziskavi. V okviru projekta smo morali najprej odkriti, katere teme so primerne za vizualno beleženje. Med njimi so bila na prvem mestu pričevanja preživelih deportirancev, prostori, kjer so potekali zgodovinski dogodki, in ki se lahko hitro spremenijo ali uničijo ter stiki raziskovalcev s prostorom in ljudmi. Omenjene teme so bile tudi realizirane. Sprememba načrta, da namesto enega raziskovalnega filma naredimo več tematskih enot, ni škodila projektu oz. njegovi dokumentaciji. Nasprotno, menimo, da je bila naloga Vizualna etnografija projekta uspešno zaključena in, če upoštevamo število filmov, celo presežena.

Program dela na raziskovalnem projektu in zastavljeni cilji so bili v celoti realizirani, v določenih segmentih celo preseženi.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Ni prišlo do sprememb programa raziskovalnega projekta.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	11863885	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Porabski deportiranci v taboriščih na Hortobágyu v letih 1950-1953
		ANG	Slovene Families from Porabje Who Were Deported to Labor Camps in Hortobágy, Hungary Between 1950 and 1953.
	Opis	SLO	Avtorica v prispevku opisuje predvsem z etnološkega vidika še precej neraziskane okoliščine in posledice deportacij v zaprta taborišča, ki so med letoma 1950 in 1953 delovala v madžarski pokrajini Hortobágy in kamor je bilo deportiranih tudi nekaj deset slovenskih družin iz Porabja. Pri predstavitvi takratnega dogajanja se opira na pričevanja še živečih deportirancev.
		ANG	The text describes, from the ethnological aspect, the so far rather unresearched circumstances and consequences of deportations to closed camps which between 1950 and 1953 were in operation in the Hungarian region of Hortobágy, and to which several tens of Slovene families from the Porabje/Raba region were deported. The presentation of the events of those years is based upon the testimonies of the still living deportees.
	Objavljeno v	Slovensko etnološko društvo; Glasnik Slovenskega etnološkega društva; 2010; Letn. 50, št. 3/4; str. 42-45; Avtorji / Authors: Munda Hirnök Katalin	
Tipologija		1.02 Pregledni znanstveni članek	
2.	COBISS ID	12134477	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	A Rába-vidék a Rákosi-korszakban, különös tekintettel Felsőszölnökre/Porabje v Rákosijevem obdobju s posebnim ozirom na Gornji Senik
		ANG	The Porabje/Raba region in the Rákosi period, with special reference to Gornji Senik

	Opis	SLO	Prispevek obravnava značilnosti Rákosijevega režima v Porabju, s posebnim ozirom na Gornji Senik. Izgradnja novega režima je potekala več ali manj na podoben način po vsej državi. Porabje (tudi Gornji Senik) je zaradi geopolitične lege in narodnostne strukture prebivalstva postalo izpostavljeno območje, še zlasti po izključitvi Jugoslavije iz Kominforma in posledično zaradi „vojne histerije“ naperjene proti Titu. V takšnih razmerah so porabski Slovenci postali za komunistično oblast „nezanesljivi“, del njih pa tudi „nezaželen“. Pritisk oblasti na prebivalce se je odražal na različne načine (vohunski procesi, zaprtje, izgon, deportacije ljudi itd.). Avtorica se pri predstavitvi takratnega dogajanja opira na arhivske vire in na pričevanja še živečih deportirancev.	
		ANG	The text deals with the characteristics of the Rákosi regime in the Raba region, with special reference to Gornji Senik. The formation of the new regime was carried out more or less similarly all over the state. The Raba region (and Gornji Senik) became an exposed area due to its geo-political situation and the national structure of the population, particularly after the exclusion of Yugoslavia from the Cominform and the consequent »war hysteria« aimed at Tito. In such circumstances, the Porabje Slovenes became »unreliable« for the communist authorities, and a part of them even »unwanted«. The pressure of the authorities upon the population was reflected in various ways (spyware processes, imprisonments, expulsions, deportations, etc.). In her presentation of the then events, the author relies upon archival sources as well as testimonies of the still living deportees.	
	Objavljeno v	JATEpress; Magyarország és a Balkán a XX. században; 2011; Str. 81-90; Avtorji / Authors: Munda Hirnök Katalin		
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji		
3.	COBISS ID	12134733	Vir: COBISS.SI	
	Naslov	SLO	A magyarországi szlovének a magyar-jugoszláv kapcsolatok tükrében, 1945-1956/Slovenci na Madžarskem v luči madžarsko-jugoslovanskih odnosov (1945-1956).	
		ANG	Slovenes in Hungary in the light of Hungarian-Yugoslav relations (1945-1956)	
	Opis	SLO	Prispevek obravnava vplive jugoslovansko-madžarskih odnosov na vsakdanje življenje Porabcev (na področju politike, kulture, šolstva, gospodarstva...) v obdobju od l. 1945 do l. 1956. V obdobju od druge polovice l. 1945 do začetka l. 1948 je bil položaj Slovencev na Madžarskem relativno dober. Začeli so se organizirati na političnem področju, postavili so zametke slovenskega šolstva v Porabju, ustanovili zadrugo za dvig gospodarstva in kmetijstva itd. Vzporedno s poglobljanjem informbirojevskega spora se je poslabšal tudi položaj Slovencev na Madžarskem. Sprva so bili na udaru oblasti člani političnih organizacij in učitelji slovenskega jezika, l. 1950 pa so se že zgodile prve deportacije porabskih družin na Hortobágy. Po Stalinovi smrti so se odnosi med državama izboljšali, kar se je opazilo tudi v Porabju.	
		ANG	The text deals with the impacts of the Yugoslav-Hungarian relations upon the daily life of the Porabje/Raba region population (in the spheres of politics, culture, education, economy,...) in the period between 1945 and 1956. From the second half of 1945 to the beginning of 1948 the status of Slovenes in Hungary was relatively good. They began organizing politically, they established the foundations of Slovene education in the Raba region, they founded a cooperative to promote economy and agriculture, etc. However, parallelly to the increasing of the Informbiro dispute, the situation of Slovenes in Hungary was worsening. The first to suffer the administration attack were the members of political organizations and the teachers of the Slovene language, and in 1950 the first deportations of the	

		Porabje/Raba region families to Hortobágy began. After Stalin's death, the relations between the two states improved, which could also be noticed in the region.	
	Objavljeno v	JATEpress; Magyarország és a Balkán a XX. században; 2011; Str. 65-80; Avtorji / Authors: Kovács Attila	
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji	
4.	COBISS ID	33730605	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Jožef Majcan, Gizela Gubič Majcan
		ANG	Jožef Majcan, Gizela Gubič Majcan
	Opis	SLO	Video film predstavlja intervju v porabskem dialektu z bivšima deportirancema (zakoncema) z Jožefom Majcanom in Gizelo Gubič Majcan iz Slovenke vesi o življenju v Porabju pred deportacijami in o zaprtem taborišču v Kónyi.
		ANG	The video presents an interview in the regional dialect with the former deportees (married couple) Jožef Majcan and Gizela Gubič Majcan from Slovenska ves/Rábatótfalu about life in the region before deportations, and about the closed camp in Kónya.
	Objavljeno v	Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU;Inštitut za narodnostna vprašanja; 2011; 1 video DVD (36 min, 59 sek); Avtorji / Authors: Križnar Naško, Munda Hirnök Katalin	
Tipologija	2.18 Raziskovalni ali dokumentarni film, zvočni ali video posnetek		
5.	COBISS ID	35283245	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Sledi deportacij v Budimpešti
		ANG	Traces of deportations in Budapest
	Opis	SLO	Spomenik deportirancem v letih 1950-1953 je bil odkrit v Budimpešti leta 2010, ob 60. obletnici prvih deportacij. Odkritja spomenika so se udeležili predstavniki madžarske oblasti in s tem formalno in simbolično priznali zgodovinsko krivico, ki se je zgodila deportirancem. Podobe tega spomenika so uvod v pogovor s Péтром Eötvösem, predsednikom Društva deportirancev v prisilna delovna taborišča na Hortobágy/Hortobágyi Kényszermunkatáborokba Elhurcoltak Egyesülete.
		ANG	The monument to deportees from 1950-1953 was erected in Budapest in 2010, on the 60th anniversary of the first deportations. Representatives of the Hungarian authorities were present at the unveiling of the monument, having thus formally and symbolically recognized the historic injustice done to deportees. Images of this monument are an introduction to the interview with Péter Eötvös, president of the Society of deportees to forced labour camps in Hortobágy.
	Objavljeno v	Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU;Inštitut za narodnostna vprašanja; 2012; 1 video DVD (14 min, 44 sek); Avtorji / Authors: Munda Hirnök Katalin, Križnar Naško	
Tipologija	2.18 Raziskovalni ali dokumentarni film, zvočni ali video posnetek		

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁷

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	11964237	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Jugoszlávia Kominformból való kizárásának (ki)hatásai a jugoszláviai magyar és a magyarországi szlovén kisebbségre. Muravidéki és Rába-vidéki

			példák
		ANG	Impact of the exclusion of Yugoslavia from the Cominform on the Hungarian and Yugoslav minority policies: Cases from Prekmurje/the Mura region and the Porabje/Raba region.
	Opis	SLO	V prispevku so na konkretnem primeru izгона prebivalstva iz dvojezičnega naselja Petišovci v Prekmurju in na primeru slovenskega šolstva oz. učiteljev slovenskega jezika v Porabju predstavljene negativne posledice resolucije Informbiroja na slovensko manjšino v Porabju in na madžarsko manjšino v Prekmurju. Zaradi informbirojskega spora sta obe manjšini, tako madžarska v Prekmurju, kakor slovenska v Porabju postali sumljivi za oblast, ki je proti »nezaželenim manjšinskim elementom« uporabila tudi sredstva izгона oz. izselitve iz domačega kraja.
		ANG	The text presents, on the basis of an actual case of expulsion of inhabitants from the bilingual settlement Petišovci in Prekmurje/the Mura region in Slovenia, and the case of Slovene school education and Slovene teachers in the Porabje/Raba region in Hungary, the negative consequences of the Informbiro resolution upon the Slovene minority in Hungary and the Hungarian minority in Yugoslavia. Due to the Informbiro conflict, both the minorities, the Hungarian in Prekmurje and the Slovene in the Porabje, became suspicious to the authorities which used such means as expulsion and deportation from one's home place against the »unwanted minority elements«.
	Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v		Virágmandula Kft.; Görbe háttal; 2011; Str. 125-136; Avtorji / Authors: Kovács Attila
2.	Tipologija		1.06 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)
	COBISS ID		11963981 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Deportálások Magyarország nyugati határszélén az 1950-es években/Deportacije iz področja ob zahodni meji v letih 1950
		ANG	Deportations from Western border region in the 1950s.
	Opis	SLO	V prvem delu prispevka so predstavljeni pomembni družbeno politični dejavniki v času Rákosijevega režima v Porabju na Madžarskem (s poudarkom na madžarsko-jugoslovanskih odnosih), ki so privedli do deportacij slovenskih družin iz obmejnega pasu. Osrednji del prispevka obravnava potek deportacij, življenje v taboriščih in okoliščine vrnitev na domove po zaprtju taborišč l. 1953.
		ANG	In the first part of the text, important socio-political factors are presented that affected the Porabje/Raba region of Hungary in the period of the Rákosi regime (stressing the Hungarian-Yugoslav relations), and which led to the deportations of Slovene families from the border region. The central part of the text deals with the course of deportations, the life in camps and the circumstances upon the return home after the closing of camps in 1953.
	Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v		Virágmandula Kft.; Görbe háttal; 2011; Str. 137-147; Avtorji / Authors: Munda Hirnök Katalin
	Tipologija		1.06 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)
	COBISS ID		12269645 Vir: COBISS.SI
3.	Naslov	SLO	Represija nad Slovenci v Porabju v času Rákosijevega režima (1948-1956)

		ANG	Repression against Slovenians in the Rába Valley During Rákosi's Regime (1948/1956)
	Opis	SLO	Prispevek obravnava različne pojave in oblike represije s strani organov komunističnega Rákosijevega režima (zlasti Službe državne varnosti) v obmejnem trikotniku, v Porabju, zlasti po Informbiroju. Ena izmed najučinkovitejših metod za odstranitev za oblast nezaželenih oseb so bile deportacije v zaprta delovna taborišča v pokrajine Hortobágy, Nagykunság in Hajdúság na vzhodu Madžarske. Prisilno delo v taboriščih, policijski nadzor, fizično in psihično maltretiranje taboriščnikov, nečloveški bivalni pogoji ipd. sodijo med prisilne ukrepe oblasti. Predstavitev takratnega dogajanja je podkrepnjeno z relevantnimi arhivskimi dokumenti in tudi s pričevanji taboriščnikov.
		ANG	The article deals with different occurrences and forms of repression by the bodies of the communist Rákosi regime (particularly the State security service) in the border triangle, the Porabje/Rába Valley, especially following the Informbiro. One of the most efficient methods of removing unwanted persons were deportations to closed forced labour camps in the provinces of Hortobágy, Nagykunság, Hajdúság in Eastern Hungary. Forced labour in camps, police surveillance, physical and mental maltreatment of inmates, inhuman living conditions, etc., belong among the coercive measures of the authorities. The presentation of the then events is supported by relevant archival documents and the inmates' testimonies.
	Šifra		B.04 Vabljen predavatelj
	Objavljeno v		Inštitut za novejšo zgodovino; 2012; Avtorji / Authors: Munda Hirnök Katalin
	Tipologija		3.16 Vabljen predavatelj na konferenci brez natisa
4.	COBISS ID		33889069 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kónya
		ANG	Kónya
	Opis	SLO	Raziskovalni film iz preteklosti ustvari atmosfero minulega časa (prostor, zapuščeni objekti). V filmu je poudarek na emotivni izkušnji, ne pa na pridobivanju dodatnih informacij kot v ostalih filmih.
		ANG	The research film about the past re-creates the atmosphere of long-gone times (localities, abandoned facilities). This film places emphasis on the emotional experience, not on additional information acquisition as do other films.
	Šifra		B.06 Drugo
	Objavljeno v		Audiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU; 2011; 1 DVD (6 min, 54 sek); Avtorji / Authors: Križnar Naško, Munda Hirnök Katalin
	Tipologija		2.18 Raziskovalni ali dokumentarni film, zvočni ali video posnetek
5.	COBISS ID		12288333 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Porabski Slovenci v "madžarskem gulagu"
		ANG	The Porabje Slovenes in „Hungarian Gulag“
	Opis	SLO	Namen predavanja študentom Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo je bil približati polpreteklo madžarsko zgodovino, zlasti obdobje komunističnega režima po Informbiroju s pomočjo izsledkov raziskovalnega projekta. Predstavljeni so bili rezultati projekta, med drugim tudi video film, ki prikazuje taboriščno izkušnjo bivše deportiranke.
			The purpose of the lecture to the students of the Department of ethnology and cultural anthropology was to make them acquainted with the recent Hungarian history, particularly the communist regime period after the

		ANG	Informbiro, by using the findings of the research project. Project results were presented, amongst them a video film showing labour camp experiences of a former deportee.
	Šifra	B.05	Gostujoči profesor na inštitutu/univerzi
	Objavljeno v	Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo; 2013; Avtorji / Authors: Munda Hirnök Katalin	
	Tipologija	3.25	Druga izvedena dela

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

Udeležba na Dnevih etnografskega filma (12. marec 2012), kjer sta Katalin Munda Hirnök in Naško Križnar v Sekciji raziskovalnega video gradiva predstavila projekt in dva raziskovalna filma (Kónya:Hortobágy in Ana Nemet Dončec:intervju).

Na prošnjo dr. Józsefa Saáda, predstavnika institucije »Telepesek« Társadalmi Múzeum Alapítvány je Katalin Munda Hirnök za nastajajoči katalog ob razstavi o deportiranih v Železni županiji posredovala podatke o še ne evidentiranih slovenskih deportiranih družinah (in družinskih članov).

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Rezultati raziskovalnega projekta zapolnjujejo vrzel še neraziskane (tako etnološko kakor tudi zgodovinsko) in desetletja zamolčane polpretekle zgodovine porabskih Slovencev, zlasti prvega desetletja povojne obdobja, po letu 1945, ki je trajno zaznamovalo življenje Slovencev v obmejnem območju. Za znanost je pomembno evidentiranje deportiranih porabskih družin (16 oziroma 54 družinskih članov) in posameznikov (11), ki do sedaj niso bili nikjer evidentirani oziroma zabeleženi. V času projekta smo evidentirali, fotografirali in analizirali obsežno arhivsko gradivo (pribl. 12.000 strani) v madžarskih arhivih, ki osvetljuje delovanje Rákosijevega režima na mednarodni, državni in mikro ravni. Posebno težo ima arhivsko gradivo, ki obravnava vohunsko vojno med Jugoslavijo in Madžarsko in Poročila Notranjega ministrstva v letih 1950-1953 o deportacijah in deportiranih (zlasti o taboriščnem življenju). Obsežno arhivsko gradivo na eni strani predstavlja znanstveno podlago za nadaljnje raziskave o povojnih dogajanjih na severovzhodnem obrobju slovenskega etničnega ozemlja, na drugi strani pa omogoča primerjavo pri raziskovanju oziroma obravnavi komunističnega sistema v Sloveniji in širše. Rezultat projekta je tudi avdio (intervjuji s preživelimi deportiranci) in video dokumentacija (nastalo je sedem raziskovalnih video filmov). Osnova za raziskovalni film je bil intervju, gre za vizualni dokument, ki prinaša dosežek na področju etnologije. Intervjuji, ki so v porabskem narečju, predstavljajo bogato zakladnico narečnega izrazoslovja za obdobje Rákosijevega režima, ne le za etnološko stroko temveč tudi za dialektologe. Nova znanstvena spoznanja bodo obogatila etnološko in tudi zgodovinsko vedo, tako na Madžarskem kakor tudi v Sloveniji.

ANG

The research project results fill the gap in the up-to-now unresearched (so ethnologically as historically) and for decades ignored recent history of the Porabje/Raba Valley Slovenes, particularly of the first post- WWII decade, after 1945, which permanently marked the lives of Slovenes in the border territory. For scientific purposes, the evidencing of deported Slovene families (16 families, or 54 family members) and individuals (11), who so far have not been recorded anywhere, is very important. During the duration of the project, we recorded, photographed and analyzed extensive archival materials (about 12.000 pages) in Hungarian archives, highlighting the functioning of the Rákosi regime at international, state, and micro levels. Especially significant is the archival material dealing with the spy war between Yugoslavia and Hungary, and the Reports of the Ministry of the Interior from 1950-1953 on deportations and deportees (primarily on life in forced labour camps). Extensive archival materials on the one hand represent a scientific basis for further research work on post-war

happenings on the north-eastern outskirts of the Slovene ethnic territory, and on the other hand make possible the comparison in the research or the dealing with the communist systems in Slovenia and elsewhere. The project result is also audio (interviews with surviving deportees) and video documentation (seven research video films were made). The basis for research films was the interview, and it is a visual document which is an achievement in the field of ethnology. Interviews in the Porabje/Raba Valley dialect represent a rich treasury of dialect terminology in the period of the Rákosi regime, not only for ethnologists but also for dialectologists. New scientific findings will enrich the ethnological and historical sciences so in Hungary as in Slovenia.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Rezultati projekta zapolnjujejo védenje o političnih prisilnih deportacijah na Madžarskem, s poudarkom na deportacijah porabskih Slovencev v madžarski gulag. Izsledke projekta smo ves čas predstavljali na znanstvenih konferencah, publicirali in uporabili pri pedagoškem delu na univerzah (prenos znanja v prakso). Na ta način smo približali tematiko znanstveni in strokovni javnosti, kajti problematika madžarskega gulaga je v Sloveniji še dokaj neznana, tudi zaradi dejstva, da je večina virov v madžarščini, za slovenske raziskovalce, ki niso vešči znanja madžarskega jezika pa nedostopna. Nova spoznanja niso pomembna le za razvoj etnološke in zgodovinske znanosti, temveč tudi za Slovence v Porabju (zlasti manjšinske strukture), ki se bodo lahko pri načrtovanju razvojnih politik opirali na izsledke raziskave.

ANG

Project results supplement the knowledge on political reasons for forced deportations in Hungary, with the emphasis on the deportations of the Porabje/Raba Valley Slovenes to the Hungarian Gulag. Project findings have all along been presented at scientific conferences, published, and made use of in pedagogical work at universities (transfer of knowledge into practice). In this way, we made the topic more approachable to the scientific and professional public, as the problems of the Hungarian Gulag are relatively unknown in Slovenia, also due to the fact that the majority of sources is in Hungarian, and therefore out of reach for most Slovene researchers who do not master this language. The new findings are not only important for the development of the ethnological and historical sciences, but also for the Porabje /Raba Valley Slovenes (especially their minority organizations), which can build on the results of the research when planning their development policies.

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

Komentar

12.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					

G.02.01.	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01.	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo: 	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

13. Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
		1.	
		2.	
		3.	
		4.	
		5.	
	Komentar		
	Ocena		

14. Izjemni dosežek v letu 2012¹³**14.1. Izjemni znanstveni dosežek**

Raziskovalni film: Sledi deportacij v Budimpešti
 Spomenik deportirancem v letih 1950-1953 je bil odkrit v Budimpešti leta 2010, ob 60. obletnici prvih deportacij. Odkritja spomenika so se udeležili predstavniki madžarske oblasti in s tem formalno in simbolično priznali zgodovinsko krivico, ki se je zgodila deportirancem. Podobe tega spomenika so uvod v pogovor s Péтром Eötvösem, predsednikom Društva deportirancev v prisilna delovna taborišča na Hortobágy/Hortobágyi Kényszermunkatáborokba Elhurcoltak Egyesülete.
 Omenjeno društvo je gonilna sila pri zavzemanju za poprave krivic storjene deportirancem. Ustanovljeno je bilo leta 2000 in od takrat organizira, zbira, dokumentira in objavlja podatke o deportirancih, postavlja spomenike na lokacijah bivših taborišč in v naseljih, od koder izvirajo deportiranci. Med pomembnimi cilji društva so tudi podpora raziskavam, ki obravnavajo madžarski gulag. Društvo ima 915 članov, med njim so tudi porabski Slovenci.

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

--

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Inštitut za narodnostna vprašanja

Katalin Munda-Hirnoek

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana	14.3.2013
-----------	-----------

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/54

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepišite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec

diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00

28-67-0E-7C-7B-A8-37-9E-17-4A-87-BC-96-74-56-2E-30-BB-D7-B5

HUMANISTIKA

Področje: 6.04 - Etnologija

Dosežek 1: raziskovalni film. MUNDA HIRNÖK, Katalin, KRIŽNAR, Naško. *Sledi deportacij v Budimpešti = A deportálások budapesti nyomai*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU: Inštitut za narodnostna vprašanja, p 2012. 1 video DVD (14 min, 44 sek), barve, zvok.

Sledi deportacij v Budimpešti (SLOVENSKI PODNAPISI) Strokovno vodstvo: Katalin Munda Hirnök Kamera: Naško Križnar Montaža: Miha Peče Režija: Naško Križnar Prevod in priredba: Katalin Munda Hirnök © 2012 Realizacijo filma je omogočila ARRS v okviru raziskovalnega projekta Inštituta za narodnostna vprašanja: Porabski Slovenci v »Madžarskem gulagu«. Podnaslavljanje je finančno podprl Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu	Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU Inštitut za narodnostna vprašanja  Sledi deportacij v Budimpešti (SLOVENSKI PODNAPISI) 14' 44" DVD-R
---	--

Spomenik deportirancem v letih 1950-1953 je bil odkrit v Budimpešti leta 2010, ob 60. obletnici prvih deportacij. Odkritja spomenika so se udeležili predstavniki madžarske oblasti in s tem formalno in simbolično priznali zgodovinsko krivico, ki se je zgodila deportirancem. Podoba tega spomenika so uvod v pogovor s Péтром Eötvösem, predsednikom Društva deportirancev v prisilna delovna taborišča na Hortobágy/Hortobágyi Kényszermunkatáborokba Elhurcoltak Egyesülete.

Omenjeno društvo je gonilna sila pri zavzemanju za poprave krivic storjene deportirancem. Ustanovljeno je bilo leta 2000 in od takrat organizira, zbira, dokumentira in objavlja podatke o deportirancih, postavlja spomenike na lokacijah bivših taborišč in v naseljih, od koder izvirajo deportiranci. Med pomembnimi cilji društva so tudi podpora raziskavam, ki obravnavajo madžarski gulag. Društvo ima 915 članov, med njim so tudi porabski Slovenci.